

[ชิตปภพ, ชีราวุธ หน้า 21 - 31]

Us: สัญญาทางการเมืองและจิตวิเคราะห์ในภาพยนตร์

Us: Political Signs and Psychoanalysis in the Movie

ชิตปภพ ประเสริฐไพฑูรย์. คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ชีราวุธ ปุณณวิช. คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.

Chitpaphop Prasertpittoon. Faculty of Humanities, Kasetsart University.

Chirawut Punnawit. Science and Technology Faculty, Nakorn Pathom Rajabhat University.

Email : Ditthapong.p@hotmail.com.

Received: 4 September 2021 ; Revised: 1 February 2022 ; Accepted: 8 march 2022

บทคัดย่อ

ในบทความเรื่อง “Us: สัญญาทางการเมืองและจิตวิเคราะห์ในภาพยนตร์” มีจุดประสงค์ในการศึกษา เพื่อวิเคราะห์สัญญาทางการเมืองตามแนวคิดการครองอำนาจหน้าที่แฝงอยู่ในภาษาภาพยนตร์ และเพื่อศึกษาแนวคิดจิตวิเคราะห์ที่อยู่ภายใต้การนำเสนอผ่านภาพยนตร์เรื่อง Us หลอน ลวง เรา (2019) โดยใช้แนวคิดสัญญาทางการเมืองในแง่ของอำนาจรัฐ ที่มีอำนาจในการปกครอง และตัดสินใจชีวิตของตัวละครที่ไร้อำนาจหรือเป็นบุคคลชายขอบที่ไม่มีอำนาจในการตัดสินใจในชีวิตของตนเอง และสัญญาทางจิตวิเคราะห์ของซิกมันด์ ฟรอยด์ (Sigmund Freud) ที่ภาพยนตร์ใช้สัญญาในตัวละครแทนความหมายของ Id Ego และ Superego อธิบายถึงจิตใต้สำนึกที่แสดงออกเรื่องความรุนแรง ความก้าวร้าวของตัวละครจะถูกเปิดเผยออกมา และกลายมาเป็นสิ่งที่แสดงออกของตัวเหล่านั้น ด้วยวิธีการศึกษาเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการวิเคราะห์ตัวบท (Textual Analysis)

ผลการวิเคราะห์ของบทความเรื่อง “Us: สัญญาทางการเมืองและจิตวิเคราะห์ในภาพยนตร์” ถูกแบ่งออกเป็น 2 ส่วนหลัก ๆ ส่วนที่ 1 วิเคราะห์ในแง่ของอำนาจรัฐ ตามแนวคิดของ อันโตนิโอ กรัมสกี (Antonio Gramsci) ในเรื่อง “การครองอำนาจ” หรือ “Hegemony” ผ่านรูปแบบของสัญญาในภาพยนตร์ที่ใช้ตัวละคร 1 ครอบครัว การดำเนินเรื่องในส่วนความสำคัญของโครงสร้างส่วนบนและโครงสร้างส่วนล่าง และส่วนที่ 2 วิเคราะห์ในแง่ของทฤษฎีจิตวิเคราะห์ของ ซิกมันด์ ฟรอยด์ (Sigmund Freud) ที่ภาพยนตร์ใช้สัญญาของคำพูดเรื่องเงา (Shadow) แทนความหมายของ Id และใช้คำว่าผู้อยู่เบื้องหน้า แทนความหมายของ Super Ego สุดท้ายในบทความชิ้นนี้มุ่งเน้นเรื่องการวิพากษ์ภาพยนตร์ที่เปรียบเสมือนกระบอกเสียงสะท้อนความเป็นจริงในสังคมหรือตำราที่สอดแทรกเนื้อหาความรู้ลงไปภาพยนตร์ เพียงแค่คนที่เข้าใจและเรียนรู้ไปกับงานศิลปะทางภาพยนตร์

คำสำคัญ: สัญญา , อำนาจรัฐ , จิตวิเคราะห์

Abstract

The objective of “Us: The symbolic of political and psychoanalysis in movies.” are analyzing the political symbol to seize the power of the society in movies, also to study the psychoanalysis in the movie “Us” (2019) which uses the political symbol to judge the incapable characters and marginalized who can't make a decision by themselves. Also the theory of psychoanalysis by Sigmund Freud are used to symbolize the characters to represent the Id Ego and Superego. Those are explained the behavior of characters and we study them by Qualitative Research and Textual Analysis

The results are split into 2 parts. One, The analysis of state power according to “Hegemony” by Antonio Gramsci by the symbolic of Family in the movie. the other is Sigmund Freud's Psychoanalytic Theory by using “Shadow” as a symbol of “Id” and “Frontlines” as to represent “Super Ego” The article wants to criticize the movies as a means to reflecting the truth and the knowledge which is expressed in the movies.

Keywords: Sign, State power, Psychoanalysis

บทนำ

ภาพยนตร์เรื่อง Us: หลอน ลวง เรา (2019) ภาพยนตร์แนวสยองขวัญ ลึกลับ และฆาตกรรม จาก United International Pictures เป็นผลงานการเขียนและกำกับของจอร์แดน พีล (Jordan Peele) เข้าฉายในประเทศไทยเมื่อวันที่ 6 มีนาคม 2562 เรื่องราวของภาพยนตร์เป็นเรื่องในโลกจินตนาการ เรื่องราวเกิดขึ้นเมื่อครอบครัวของตัวละครเอกไปเที่ยวในสถานที่ที่เป็นความทรงจำที่เลวร้ายของนางเอก ทำให้เธอนึกย้อนถึงเรื่องราวเกิดขึ้นในวัยเด็กที่เธอเข้าไปในสถานที่หนึ่งในสวนสนุก เป็นส่วนที่ลึกลับและมีลักษณะคล้ายกับบ้านผีสิง เมื่อเธอเข้าไปก็ทำให้พบกับห้องกระจกสะท้อนที่มีกระจกอยู่เต็มไปหมดและมองเห็นตัวเองอยู่ในกระจกบานหนึ่ง แต่ตัวตนนั้นไม่ใช่ตัวตนของเธอที่แท้จริงกลับเป็นอีกตัวตนที่แสดงสีหน้าถึงความโกรธและความโมโห ทำให้เรื่องราวเลวร้ายในภาพยนตร์จึงเริ่มต้น

ภาพ 1: โปสเตอร์ภาพยนตร์เรื่อง Us

ที่มา: <https://www.imdb.com/title/tt6857112/>

เวลาผ่านมามีนางเอกมีสามี ลูกชาย 1 คน และลูกสาว 1 คน ครอบครัวของเธอได้กลับมาเที่ยวที่สวนสนุกแห่งนี้อีกครั้งหนึ่ง ความทรงจำที่เลวร้ายในวัยเด็กเหล่านั้นวนกลับมาในความคิดของเธอ เหตุการณ์ที่ไม่ปกติได้เกิดขึ้นในคืนนั้น ณ บ้านพักของครอบครัวเธอ มีกลุ่มคน 4 คนพยายามบุกเข้ามาที่บ้านหลังนั้น เริ่มตั้งแต่การทำร้ายร่างกาย ทำลายข้าวของภายในบ้าน และจนสุดท้ายทั้ง 4 คนก็สามารถเข้าในตัวบ้านได้ สิ่งที่เธอได้เห็นคือการแต่งกายของกลุ่มคนนี้เป็นชุดหมีสีแดงเหมือนกันทั้งหมด เมื่อเห็นหน้าคนกลุ่มนั้นก็พบว่าทั้ง 4 คนนั้นมีใบหน้าเหมือนกับทุกคนในครอบครัวอาจเรียกได้ว่าร่างโคลนนิ่งของครอบครัวของเธอ

ครอบครัวของเธอพยายามหาหนทางเอาชีวิตรอดจากการไล่ล่าของกลุ่มคนโคลนนิ่งทั้ง 4 คน ในขณะภาพยนตร์เข้าสู่จุดวิกฤติที่ 1 ครอบครัวของเธอถูกจับรวมตัวกันไว้ในห้องนั่งเล่น และกลุ่มคนโคลนนิ่งพยายามที่จะพูดคุยด้วยแต่ทำให้ทราบว่าคนโคลนนิ่งเหล่านั้นไม่สามารถพูดได้ มีเพียงคนโคลนนิ่งที่หน้าเหมือนเธอเท่านั้นที่พูดภาษาอังกฤษได้แต่ออกมาเป็นเสียงแหบคล้ายกับคนที่มีปัญหาในเรื่องหลอดลม หลังจากที่ครอบครัวของเธอหนีออกมาได้แล้ว ก็ทำให้ทราบว่าร่างโคลนนิ่งของคนอีกมากมายต่างกระจายกันออกไปไล่ล่าตัวตนของตนเองทีละคน ๆ

จนเมื่อเรื่องดำเนินมาในช่วงเกือบท้ายเรื่อง เธอได้เข้าไปในบ้านผีสิงหลังนั้นอีกครั้งหนึ่งเพื่อตามหาตัวร่างโคลนนิ่งของเธอที่หลบเข้ามาข้างใน ก็ทำให้พบว่าในบ้านผีสิงหลังนั้นมีทางเดินใต้ดินลงไปยังห้องใต้ดินขนาดใหญ่ด้านล่างสวนสนุกแห่งนี้ เมื่อเธอเดินเข้ามาก็พบกับกระต่ายจำนวนมากและพบกับร่างโคลนนิ่งของเธอเรื่องราวที่ภาพยนตร์พยายามจะนำเสนอค่อย ๆ ถูกสื่อสารออกมาในช่วงท้ายของเรื่องชัดเจนมากยิ่งขึ้น เมื่อตัวละครนางเอกในร่างโคลนนิ่งเปิดเผยข้อมูลของกลุ่มคนโคลนนิ่งว่าทุกคนทั้งหมดบนโลกถูกสร้างโดยรัฐบาลให้เป็นกลุ่มคนและสังคมที่เป็นร่างทดลองของรัฐบาล ความน่าสนใจของการทดลองคือการที่ตัวละครด้านบนที่หน้าตาเหมือนตัวละครใต้ดิน ไม่ได้เชื่อมต่อกันแค่รูปร่างหน้าตา หากแต่รวมไปถึงการกระทำ ชีวิตความเป็นอยู่ ทั้งการกิน การเดิน การนอน แม้แต่ความรักก็ตาม แต่เมื่อร่างทดลองเหล่านั้นหมดประโยชน์รัฐบาลได้ทิ้งพวกเขาไว้ใต้ดินและไม่ได้ดูแลหรือสนใจอีกเลย กลุ่มคนเหล่านี้จึงพยายามต่อต้านอำนาจรัฐที่สร้างพวกเขาเป็นหุ่นเชิดของคนข้างบนและออกมาจากใต้ดินและเริ่มไล่ล่าคนที่หน้าตาเหมือนตนเองและต้องการจะขึ้นมาใช้ชีวิตอยู่บนพื้นดินแทน เป้าหมายที่สำคัญของกลุ่มคนใต้ดินคือการที่ตนเองต้องการเรียกร้องอิสรภาพหรือการบอกกล่าวการมีตัวตนของตนเองด้วยการยื่นจับมือกันเป็นกำแพงมนุษย์ ข้ามซีกโลก เรื่องราวได้มาเฉลยในจบหลังจากที่ภารกิจของกลุ่มคนใต้ดินล้มเหลว ว่าตัวละครนางเอกของเรื่องที่ใช้ชีวิตอยู่ข้างบนเป็นคนที่อยู่ใต้ดินมาก่อน ได้สลับตัวกับนางเอกตั้งแต่วัยเด็กในบ้านผีสิงนั้น และใช้ชีวิตแบบคนข้างบนมาโดยตลอด

จากเรื่องย่อที่กล่าวไปข้างต้นภาพยนตร์เรื่อง Us ได้พยายามเล่าเรื่องโดยนำเสนอสัญลักษณ์ทางการเล่าเรื่องและสัญลักษณ์ในแง่ความหมายแฝงลงไปในภาพยนตร์ ซึ่งสามารถนำมาวิเคราะห์หรือนำเสนอได้หลากหลายแง่มุม แต่ในบทความชิ้นนี้ผู้เขียนได้พบรูปแบบการนำเสนอสัญลักษณ์ในรูปแบบทางสังคมวิทยาในประเด็นเรื่องการเมืองในประเด็นของการครองอำนาจนำทางการเมือง ที่มีมุมมองในแง่ของรัฐและประชาชนที่ประชาชนอยู่ภายใต้อำนาจการควบคุมทางการเมือง และแนวคิดจิตวิเคราะห์ที่กล่าวถึงจิตใจของมนุษย์ในแง่มุมมองของจิตสำนึก จิตไร้สำนึก และจิตกึ่งสำนึกที่สะท้อนผ่านตัวละครหลักในภาพยนตร์ โดยผู้เขียนได้เลือกแนวคิดที่นำมาวิพากษ์ทั้งสิ้น 2 แนวคิดหลักด้วยกัน แนวคิดแรกเรื่องอำนาจรัฐตามแนวคิดของกรีมซี (Gramsci) และแนวคิดเรื่อง จิตวิเคราะห์ของ ซิกมันด์ ฟรอยด์ (Sigmund Freud) เพื่อนำมาหาคำตอบของความหมายทั้งทางตรงและทางอ้อมที่ซ่อนอยู่ในภาพยนตร์เรื่อง Us หลอน ลวง เรา (2019)

วัตถุประสงค์

1. เพื่อวิเคราะห์สัญญาณทางการเมืองตามแนวความคิดการครองอำนาจหน้าที่แฝงอยู่ในภาพยนตร์
2. เพื่อศึกษาแนวคิดจิตวิเคราะห์ที่อยู่ภายใต้การนำเสนอผ่านภาพยนตร์เรื่อง Us

แนวความคิดการครองอำนาจ

แนวความคิดเรื่องการครองอำนาจของกรีมที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อทำความเข้าใจความสัมพันธ์ทางอำนาจ (Relations of power) ของกลุ่มพลังทางสังคมต่าง ๆ ในสังคมทุนนิยมสมัยใหม่ แนวความคิดการครอบอำนาจนั้นเปรียบเสมือนแนวคิดแก่นกลางที่จำเป็นต้องมีแนวความคิด/ทฤษฎีอื่น ๆ มาประกอบเพื่อทำความเข้าใจการครอบอำนาจ (วัชรพล พุทธรักษา, 2557)

การครอบอำนาจในช่วงก่อนติดคุกของกรีมที่มีความหมายไม่ต่างจากการใช้แนวคิดนี้ในรัสเซีย โดยการครอบอำนาจหมายถึงการสร้างพันธมิตรทางการเมือง (Political alliance) เป็นหลัก แต่ในช่วงหลังการครองอำนาจถูกเพิ่มเติมในมิติอื่น โดยการผนวกรวม (Fusion) ปัจจัยในด้านเศรษฐกิจ การเมือง ศีลธรรม และปัญญาชน (วัชรพล พุทธรักษา, 2557)

นิยามทั่วไปของแนวความคิดการครองอำนาจที่สำคัญและเป็นที่ยอมรับในหมู่นักศึกษาคำนิยามที่ กวิน วิลเลียมส์ (Gwyn Williams) เสนอไว้ว่า การครองอำนาจเป็นสภาวะทางสังคม/การเมืองที่เป็นโมเมนต์ของการผนวกรวมปรัชญาและการปฏิบัติ (Philosophy and practice) เข้าเป็นหนึ่งเดียว เป็นภาวะที่วิถีชีวิตถูกครอบงำและความคิดเรื่องความเป็นจริง (Concept of reality) ถูกทำให้เป็นหนึ่งเดียว และแพร่กระจายไปทั่วสังคมในทุกสถาบันในสังคม ผ่านทางระบอบ ศีลธรรม ขนบธรรมเนียม ศาสนา และหลักการทางการเมืองในทุกระดับของความสัมพันธ์ทางสังคม (วัชรพล พุทธรักษา, 2557)

ในภาพยนตร์เรื่อง Us ได้มีการนำเสนอความหมายการครองอำนาจผ่านรูปแบบการเล่าเรื่องที่สะท้อนให้เห็นผ่าน “กลุ่มคนใต้ดิน” และ “ผู้อยู่เบื้องหน้า” ที่นอกจากประเด็นทางการเมืองที่รัฐเข้ามาควบคุมกลุ่มคนใต้ดินแล้ว จะผนวกรวมประเด็นด้านเศรษฐกิจ การเมือง ศีลธรรม และปัญญาชน โดยวิถีชีวิตของคนสองกลุ่มถูกครอบงำและความคิดเรื่องความเป็นจริง (Concept of reality) ถูกทำให้เป็นหนึ่งเดียว และเมื่อทบทวนแนวคิดดังกล่าวจะพบว่า การครองอำนาจนี้เป็นเพียงแนวคิดแก่นกลางที่จำเป็นต้องผนวกรวมกับแนวคิดทฤษฎีอื่น ๆ มาประกอบเพื่อทำความเข้าใจการครอบอำนาจ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะนำแนวความคิดการครองอำนาจมาประยุกต์ใช้กับแนวคิดจิตวิเคราะห์เพื่อถอดความหมาย สัญญา ของภาษาทางภาพยนตร์เรื่อง Us ในครั้งนี้

แนวคิดจิตวิเคราะห์

จิตใต้สำนึก จิตกึ่งสำนึก และจิตสำนึก (The Unconscious, Preconscious and Unconscious) พรอยต์ได้แบ่งจิตของคนออกเป็นจิตสำนึกและจิตใต้สำนึกโดยมีจิตกึ่งสำนึกเป็นส่วนหนึ่งของจิตใต้สำนึกซึ่งเป็นส่วนที่อยู่ติดหรือใกล้สุดกับจิตสำนึก ถ้าเปรียบเทียบกับจิตของคนเหมือน ก้อนน้ำแข็งจิตใต้สำนึกจะเป็นส่วนที่ใหญ่ที่สุดของจิตคน แต่เข้าถึงได้ยากที่สุด และที่นี้เป็นส่วน ที่ทำให้เกิดบุคลิกภาพ ในจิตใต้สำนึกจะเป็นที่เก็บกอดความจำทั้งหลายจากวัยเด็ก เป็นที่อยู่ของพลังงานทางจิต (Psychic energy) และสัญชาตญาณ ซึ่งในกระบวนการ free-association และวิเคราะห์ความฝัน (จิตพาณีย์ เจริญขวัญ, 2556)

Id เป็นส่วนที่เป็นพื้นฐานหรือเบื้องต้นของบุคลิกภาพ เป็นส่วนที่เหมือนกับเด็กที่ถูกตามใจ นั่นคือเมื่อต้องการอะไรจะต้องได้เพื่อสนองตอบความต้องการนั้น เป็นส่วนที่แสดงถึง ความสุข (pleasure principle) ที่แสดงออกเหมือนเป็นปฏิกิริยาสะท้อน (reflex) id เป็นสิ่งที่อยู่ในจิตใต้สำนึก และ id ยังเป็นสัญชาตญาณ (instincts)

ซึ่งฟรอยด์เปรียบเหมือนเป็น “กาดัมน้ำขนาดใหญ่ของอารมณ์” เป็นส่วนที่ไม่รับรู้อะไรก็อะไรไม่ได้ ไม่สามารถคิดได้ มีแต่ความปรารถนาหรือความต้องการเท่านั้น (could not think, could only desire) (วิจิตพาณี เจริญขวัญ, 2556)

เมื่อบุคลิกภาพมีการพัฒนา ego เริ่มเข้ามามีบทบาท id จะถ่ายทอดพลังงานต่าง ๆ ไปสู่ ego จะเป็นส่วนสำคัญของบุคลิกภาพเพราะจะเป็นตัวควบคุมความต้องการของทั้ง id และ superego เปรียบได้ว่า id เป็นตัวแทนของความสนุกสนาน (pleasure principle) ego เป็น ตัวแทนของความเป็นจริง (reality principle) เพราะเป็นส่วนของทั้งจิตสำนึกและจิตใต้สำนึก (วิจิตพาณี เจริญขวัญ, 2556)

Superego เป็นส่วนที่อยู่ภายนอก ego เป็นส่วนที่เด็กจะมองดูจากมาตรฐานที่ตั้งขึ้น โดยพ่อแม่ ในการพัฒนาการระยะแรก ๆ โดยเฉพาะในช่วงก่อนเข้าโรงเรียน เด็กจะต้องเรียนรู้ Superego มี 2 ด้าน คือ ส่วนของความรับผิดชอบชั่วดีหรือมโนธรรม (Conscience) และอุดมคติของคน ๆ นั้น (ego-ideal) ซึ่งส่วนของมโนธรรมคือความคิดเกี่ยวกับอะไรผิดอะไรถูก ส่วนอุดมคติของคน ๆ นั้น เป็นเรื่องของอะไรถูกและเหมาะสม อาจเปรียบได้ว่า superego เป็นส่วนของมโนธรรม (morality principle) ซึ่งอาจจะลงโทษ ego สำหรับความคิดหรือพฤติกรรมที่ไม่ดี เช่นเดียวกับ id ที่ superego เป็นนามธรรม ความคิดที่ผิดเหมือนกับการกระทำที่ผิด ซึ่งหมายถึงว่าการลงโทษคือการที่ ego มีความรู้สึกผิดหรือความรู้สึกทางร่างกายคือการเกิดอุบัติเหตุต่าง ๆ และเป็นการให้รางวัลแก่ ego สำหรับการทำสิ่งที่ดี ๆ โดยให้เกิดความรู้สึกภาคภูมิใจ หรือให้ทำได้ตามความรู้สึก ซึ่งถ้าไม่เคยเรียนรู้ว่าอะไรผิดอะไรถูกแสดงว่าไม่มี superego คนที่มีคุณธรรมสูง ๆ จะมี superego ที่เข้มแข็งมากในขณะที่พวกเขากำลังมี superego ต่ำ ถ้าเมื่อใดที่ superego กับ id มีเท่า ๆ กัน ego จะอยู่ตรงกลาง และถ้ามีตัวกลางระหว่าง id กับ superego เกิดขึ้นย่อมมีผลทำให้ความขัดแย้ง (conflict) เกิดขึ้นในบุคลิกภาพ นอกจากพ่อแม่แล้วผู้ที่ จะ สามารถพัฒนา superego ได้คือ ครู และความต้องการทางสังคมหรือถูกสั่งโดยสังคม (วิจิตพาณี เจริญขวัญ, 2556)

ภาพยนตร์เรื่อง Us ได้ใช้สัญลักษณ์ด้วยภาษาภาพยนตร์เปรียบเทียบตัวละครกับแนวคิดทางจิตวิทยาของเรื่องจิตใต้สำนึก จิตกึ่งสำนึก และจิตสำนึก (The Unconscious, Preconscious and Unconscious) ของซิกมันด์ ฟรอยด์ (Sigmund Freud) ที่ได้อธิบายเรื่อง Id, Ego และ Superego ในมุมมองของการควบคุมจากสังคมผ่านอำนาจนำของกลุ่มผู้ครอบงำภายใต้สัญลักษณ์คำว่า “เงา” (Shadow) และผู้อยู่เบื้องหน้า

ระเบียบวิธีการศึกษา

ผู้วิจัยได้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เน้นการวิเคราะห์ตัวบท (Textual Analysis) ของภาพยนตร์ Us โดยใช้แนวคิดทฤษฎีด้านสังคมวิทยาและจิตวิทยานำมาร่วมวิเคราะห์ภายใต้เนื้อหาบริบทในครั้งนี้

โดยแบ่งการศึกษาออกเป็น 2 ส่วนคือ

- 1.วิเคราะห์สัญลักษณ์ทางการเมืองตามแนวคิดการครองอำนาจนำที่แฝงอยู่ในภาพยนตร์
- 2.แนวคิดจิตวิเคราะห์ที่อยู่ภายใต้การนำเสนอผ่านภาพยนตร์เรื่อง Us

สรุปผลการศึกษา

1.วิเคราะห์สัญญาณทางการเมืองตามแนวคิดการครอบอำนาจนำที่แฝงอยู่ในภาพยนตร์

ในภาพยนตร์ตัวละครที่มาจากไต้ดินที่หน้าเหมือนนางเอกของเรื่อง เมื่อตนเองถูกสลบตัวความคับแค้นและความอาฆาตจึงเกิดขึ้น จึงพยายามเริ่มสร้างการก่อกบฏและรวมกลุ่มพันธมิตรที่ต้องการอิสรภาพขึ้น ตามความคิดกรัสมี่ (Gramsci) การครอบอำนาจนำหมายถึงการสร้างพันธมิตรทางการเมือง (Political alliance) ผนวกรวมปัจจัยในด้านเศรษฐกิจ การเมือง ศีลธรรม และปัญญาชน ที่กลุ่มตัวละครไต้ดินเริ่มสร้างกลุ่มของตนเองขึ้นมา โดยเป้าหมายเพื่อมาให้ได้ซึ่งเศรษฐกิจ การเมือง ศีลธรรม และปัญญาชน ที่คนข้างบนได้รับมาโดยตลอด จากการถูกกดขี่นี้เอง ทำให้พวกเขาต่างพยายามหาหนทางหลุดพ้นจากการถูกครอบงำโดยรัฐและกลุ่มชนชั้นสูงในสังคม และเริ่มลุกขึ้นมาต่อต้านอำนาจเหล่านั้น

“...พื้นที่แรกสุดคือ ‘ประชาสังคม’ ที่ซึ่งเป็นองค์รวมของหน่วยต่าง ๆ ที่มักเรียกว่า ‘พื้นที่ที่มีชีวิต’ ส่วนพื้นที่ที่สองคือ ‘สังคมการเมือง’ หรือ ‘รัฐ’ พื้นที่ทั้งสองนั้นเชื่อมโยงกันในทางหนึ่ง คือเพื่อทำหน้าที่ในการ ‘ครอบอำนาจนำ’ ที่ซึ่งกลุ่มชนชั้นปกครองนำมาใช้ผ่านทางประชาสังคม ในขณะที่ในอีกทางหนึ่งนั้นเป็นการ ‘ครอบงำโดยตรง’ หรือสั่งการผ่านทางรัฐและ ‘เครื่องมือทางกฎหมาย’ ของรัฐบาล” (วัชรพล พุทธรักษา, 2557, น. 161-162) กลุ่มคนไต้ดินต่างรวมตัวกันเพื่อให้เกิดกลุ่มประชาสังคมเป็นพื้นที่แรกที่เกิดขึ้นโดยคนในสังคมเอง ในขณะที่รัฐเองก็ที่เป็นพื้นที่ที่สองนั้น ก็พยายามเชื่อมโยงกลุ่มคนข้างบนให้เชื่อมโยงบกกลุ่มคนไต้ดิน ด้วยใบหน้า พุติกรรม และการกระทำทุกอย่าง เปรียบเสมือนการครอบอำนาจนำ ที่ผู้มีอำนาจเหนือกว่าในภาพยนตร์มีอำนาจในการครอบงำชีวิตของผู้ไต้ดินอย่างไรก็ได้ ซึ่งคือนัยยะแฝงของรัฐที่สามารถครอบงำกลุ่มผู้คนชายขอบได้โดยตรง ผ่านตัวแทนอย่างตัวบุคคลชนชั้นนำในสังคม

ภาพ 2: ฉากในภาพยนตร์เรื่อง Us

ที่มา: <https://www.imdb.com/title/tt6857112/mediaviewer/rm1005937408/>

ในขณะที่คำนิยามของแนวคิดการครอบอำนาจนำของ กวิน วิลเลียมส์ (Gwyn Williams) ที่กล่าวว่า การครอบอำนาจนำเป็นสภาวะทางการเมือง/การเมืองที่เป็นโมเมนต์ของการผนวกรวมปรัชญาและการปฏิบัติ (Philosophy and practice) เข้าเป็นหนึ่งเดียว เป็นภาวะที่วิถีชีวิตถูกครอบงำและความคิดเรื่องความเป็นจริง (Concept of reality) ถูกทำให้เป็นหนึ่งเดียว และแพร่กระจายไปทั่วสังคมในทุกสถาบันในสังคม ผ่านทางรสนิยม ศีลธรรม ขนบธรรมเนียม ศาสนา และหลักการทางการเมืองในทุกระดับของความสัมพันธ์ทางสังคม (วัชรพล พุทธรักษา, 2557)

หากจะเปรียบตัวละครในเรื่องที่อยู่ข้างบนนั้นเป็นรัฐที่สิทธิในการครอบครองอำนาจนำของกลุ่มคนไต้ดิน ให้มีวิถีชีวิตที่ถูกครอบงำและการสร้างความคิด ความเชื่อให้เป็นไปตามที่รัฐต้องการ จะเห็นได้จากตัวละครเอกของเรื่องที่อยู่ข้างบนชื่นชอบการเต้นบัลเล่ ตัวละครที่อยู่ไต้ดินก็ต้องเต้นบัลเล่ตาม หรือแม้กระทั่งความรักที่ตัวละครด้านบนรักกัน ตัวละครไต้ดินก็ต้องรักคน ๆ เดียวกับตัวละครด้านบน

ภาพยนตร์เรื่องนี้กำลังพยายามสร้างความหมายของการครองอำนาจนำของรัฐในรูปแบบใหม่ ว่ารัฐในทุกวันนี้ไม่ได้ครองอำนาจนำที่สร้างโดยรัฐเอง หากแต่อำนาจนำเหล่านั้นถูกประกอบสร้างลงมายังบุคคลทั่วไปที่อยู่ในรัฐ และครองอำนาจนำในจิตวิญญาณของตนเอง โดยอำนาจเหล่านั้นถูกขับเคลื่อนไปโดยที่รัฐไม่ต้องทำอะไรแล้ว หากแต่ธรรมเนียม ศีลธรรม ขนบธรรมเนียม ศาสนา และหลักการทางการเมืองเหล่านั้น ได้กลายเป็นส่วนหนึ่งในชีวิตของทุกคนไปแล้ว

ภาพ 3: ฉากในภาพยนตร์เรื่อง Us

ที่มา: <https://www.imdb.com/title/tt6857112/mediaviewer/rm1521392641/>

องค์ประกอบของแนวความคิดการครองอำนาจนำที่สำคัญมากอีกแง่มุมหนึ่งคือ การวิพากษ์ 'โลกทัศน์แบบสามัญ' หรือ 'คอมมอนเซนส์' หรือในอีกแง่หนึ่ง คอมมอนเซนส์คือ 'โลกทัศน์' หรือ 'การมองโลก' ที่ถูกหล่อหลอมโดยบรรยากาศทางสังคมวัฒนธรรมของปัจเจกชนทั่วไป โดยปราศจากการใช้เหตุผล ในเชิงวิพากษ์ การมองโลกในตัวละครในภาพยนตร์เรื่อง Us ที่อยู่ใต้ดิน ถูกสร้างขึ้นโดยคนข้างบน หากจะพูดในมุขกิมี่แล้วก็คือการมองโลกถูกสร้างขึ้นโดยชนชั้นปกครอง เพื่อเป็นการปกป้องรักษาผลประโยชน์ของชนชั้น และเพื่อเป็นการควบคุมโลกทัศน์ของชนชั้นผู้อยู่ใต้อำนาจ เมื่อรัฐในภาพยนตร์เองสร้างตัวละครใต้ดินขึ้นมา เพื่อหวังให้กลุ่มคนใต้ดินเหล่านั้นถูกครอบงำโดยรัฐและอยู่ภายใต้อำนาจทุกอย่างที่รัฐต้องการสิ่งเหล่านี้คือการอยู่ภายใต้ทิศทางที่เป็นคุณและเป็นไปตามที่ชนชั้นนำต้องการ กระบวนการประกอบสร้างคอมมอนเซนส์จึงเกิดขึ้น ภาพยนตร์เรื่องนี้จึงกลายเป็นแนวความคิดการครองอำนาจนำของกิมี่โดยแท้

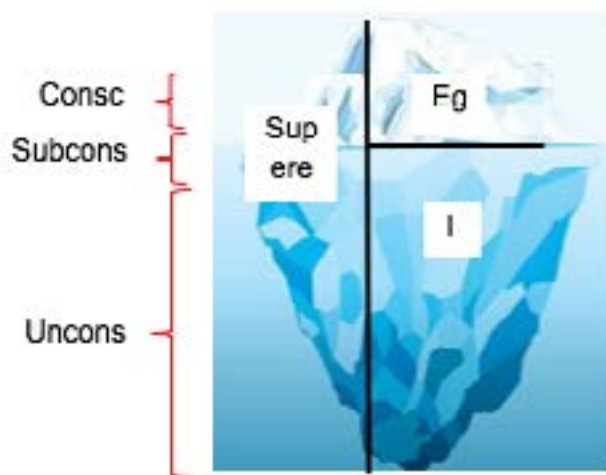
และในมุมมองของกิมี่นั้น หากชนชั้นผู้ถูกกดขี่ต้องการอิสรภาพ และมีศักยภาพที่จะเปลี่ยนความสัมพันธ์ทางสังคมที่เป็นอยู่ได้ พวกเขาจะต้อง 'สร้างคอมมอนเซนส์ใหม่' หรือสร้าง 'การมองโลก' แบบใหม่ที่ไม่ยึดโยงกับชุดความคิดของชนชั้นปกครองขึ้นมาให้ได้ (ตามภาพ 3) ตัวละครในเรื่องที่ต้องการอิสรภาพได้ประกอบสร้างคอมมอนเซนส์ใหม่ที่คาดหวังให้ตนเองหลุดพ้นจากพันธนาการของรัฐไป ด้วยการสร้างการมองโลกใหม่ด้วยสัญลักษณ์ของการจับมือของผู้ที่อยู่ใต้ดินเป็นกำแพงมนุษย์จากฝั่งมหาสมุทรแปซิฟิกไปสู่อีกฝั่งของมหาสมุทรแปซิฟิก เพื่อต้องการเอาชนะโลกทัศน์ที่ชนชั้นปกครองสร้างขึ้น เป็นการต่อสู้ของชนชั้นผู้ถูกกดขี่ด้วยสัญลักษณ์ของความสามัคคีของคนในสังคมที่หากสามารถทำได้แล้วนั้นจะทำให้การล้มล้างระบอบของรัฐได้อย่างแท้จริง

กิมี่ที่เสนอว่า ชนชั้นล่างต้องเปลี่ยนแปลงโลกทัศน์เดิมด้วยสิ่งที่กิมี่เรียกว่า 'กู๊ดเซนส์' (Good sense) หรือที่กิมี่ที่หมายความว่า 'การมองโลกแบบใหม่' ที่ถูกสร้างขึ้นมาจากชนชั้นผู้ถูกกดขี่เอง เพื่อยกระดับทางปัญญาของผู้คนทั่วไปให้ได้ โดยการมองโลกแบบใหม่ในภาพยนตร์นั้นกลุ่มคนใต้ดินจึงเริ่มขึ้นมาบนดินและกวาดล้างคนที่อยู่ข้างบนให้หมดไป โดยเฉพาะคนที่คอยควบคุมพวกเขาอยู่ในใต้ดินนั่นเอง

ในการนำเสนอของผู้กำกับภาพยนตร์เรื่อง Us นั้นต้องการวิพากษ์สังคมทั่วโลกที่คนทุกคนถูกอำนาจรัฐกดไว้ให้อยู่ภายในระเบียบข้อบังคับที่ขัดต่อสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐาน เช่นการเข้าถึงข้อมูลพื้นฐานทุกอย่างของมนุษย์ การสามารถดักฟังเสียงของประชาชนด้วยเครื่องมือสื่อสารของประชาชนทุกคน ประชาชนทุกคนต่างถูกรัฐสร้างความจริงชุดหนึ่งมาครอบงำตั้งแต่ รสนิยม ศีลธรรม ขนบธรรมเนียม ศาสนา และหลักการทางการเมือง เพื่อให้มนุษย์อยู่ภายใต้การควบคุมที่รัฐสามารถกำหนดได้ หากมนุษย์ต้องการจะเอาชนะอำนาจรัฐนั้น มนุษย์ต้องสร้างความร่วมมือในการมองโลกชุดใหม่เพื่อนำมาลบล้างการมองโลกชุดเดิมที่ถูกประกอบสร้างโดยชนชั้นนำ เพื่อให้ประชาชนอยู่ภายใต้กฎระเบียบที่รัฐสามารถควบคุมได้ หากคนสังคมสามารถพัฒนาความคิดเชิงวิพากษ์ได้แล้ว จะส่งผลให้ประชาชนต่อต้านอำนาจรัฐสิ่งเหล่านี้คือสิ่งที่รัฐเกรงกลัวโดยตลอด เช่นตัวละครเอกของเรื่องที่มีความคิดเชิงวิพากษ์สามารถต่อต้านอำนาจรัฐเดินขึ้นมาบนดินและสลับตัวกับตัวคนที่แท้จริงของตนเอง จนทำให้ระบบการครองอำนาจนำมีปัญหาจนนำไปสู่การล่มสลายในตอนท้าย

2.แนวคิดจิตวิเคราะห์ที่อยู่ภายใต้การนำเสนอผ่านภาพยนตร์เรื่อง Us

สิ่งที่ภาพยนตร์พยายามสื่อออกมาภายใต้สัญลักษณ์คำว่า “เงา” (Shadow) และผู้อยู่เบื้องหน้า หากมองในแง่มุมของทฤษฎีทางจิตวิเคราะห์ของ “ฟรอยด์” ที่พูดถึง Id, Ego และ Superego ภายใต้แนวคิดจิตใต้สำนึก จิตกึ่งสำนึก และจิตสำนึก ฟรอยด์ได้แบ่งจิตของคนออกเป็น จิตสำนึกและจิตใต้สำนึก โดยมีจิตกึ่งสำนึกเป็นส่วนหนึ่งของจิตใต้สำนึก ซึ่งเป็นส่วนที่อยู่ติดหรือใกล้สุดกับจิตสำนึก ถ้าเปรียบเทียบจิตของคนเหมือนก้อนน้ำแข็ง จิตใต้สำนึกจะเป็นส่วนที่ใหญ่ที่สุดของจิตคน แต่เข้าถึงได้ยากที่สุด ส่วนจิตกึ่งสำนึกเป็นเรื่องของตัวเชื่อมหรือสะพานระหว่างจิตสำนึกและจิตใต้สำนึก โดยถือว่าเป็นส่วนที่เก็บความจำและความคิดต่าง ๆ ที่พร้อมที่จะเรียกออกมาได้ทันที จิตสำนึกเป็นเพียงส่วนเล็ก ๆ ของจิต คือ ส่วนที่ทราบหรือสำนึกอยู่ในทุกขณะ และเป็นส่วนที่ติดอยู่กับโลกของความเป็นจริง (วิจิตพาณี เจริญขวัญ, 2556)

ภาพ 4: ก้อนน้ำแข็งตามแนวคิดจิตวิเคราะห์ของฟรอยด์

ฟรอยด์พัฒนาแนวคิดของตนเองขึ้นมาและได้แบ่งโครงสร้างของจิตออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่ Id Ego และ Superego ในปกติของคนทั่ว ๆ ไป ทั้ง 3 ส่วนนี้จะทำงานเป็นหนึ่งเดียวกัน ถ้าส่วนหนึ่งส่วนใดมีอิทธิพลหรือมีพลังมากกว่าอีก 2 ส่วนจะมีปัญหา ในภาพยนตร์เรื่อง Us ได้นำแนวคิดความคิดเรื่องจิตวิเคราะห์ของ ฟรอยด์มานำเสนอเป็นเรื่องราวผ่านภาพแทนตัวแทนของตัวละครที่เป็นร่างโคลนนิ่ง

โดยตัวละครที่มาจากใต้ดินในภาพยนตร์ได้ให้ความหมายของคำว่า “เงา” ซึ่งหมายถึงจิตใต้สำนึกของตัวบุคคลที่เป็นส่วนที่เข้าถึงได้ยากที่สุดหรือในภาพ 4 จิตใต้สำนึกในความคิดของฟรอยด์คือ “Id” ที่เป็นกระบวนการพื้นฐานหรือเบื้องต้นของบุคลิกภาพ ซึ่งเรียกกระบวนการปฐมภูมิ (primary process) คือความต้องการ ความปรารถนา เมื่อความปรารถนานั้นไม่มีตัวตนจึงเป็นการยากที่จะแยกออกจากสิ่งที่เป็นจริง ตัวละครที่อยู่ใต้ดินได้แต่จินตนาการภาพของตนเองให้เหมือนกับคนที่อยู่ข้างบนมองเห็น จึงเกิดกระบวนการสร้างมโนภาพของสิ่งเหล่านั้นผ่านทางความฝันหรือจินตนาการเพื่อเป็นตัวเติมเต็มความปรารถนา แต่ในภาพยนตร์จะเห็นได้ว่าตัวละครที่อยู่ใต้ดินมีความปรารถนาที่สูงกว่าความฝันหรือการจินตนาการเท่านั้น ทำให้ตัวละครเหล่านั้นลุกขึ้นมาต่อสู้และสร้างตัวตนของตนเองขึ้นมาบนโลกด้านบน

ภาพ 5: ฉากในภาพยนตร์เรื่อง Us

ที่มา: <https://www.imdb.com/title/tt6857112/mediaviewer/rm854942464/>

เมื่อบุคลิกภาพมีการพัฒนา Ego เริ่มเข้ามามีบทบาท Id จะถ่ายทอดพลังงานต่าง ๆ ไปสู่ Ego จะเป็นส่วนสำคัญของบุคลิกภาพ เพราะจะเป็นตัวควบคุมความต้องการของทั้ง Id และ Superego เปรียบได้ว่า Id เป็นตัวแทนของความสนุกสนาน (pleasure principle) Ego เป็นตัวแทนของความเป็นจริง (reality principle) Ego คือการพยายามหาทางเพื่อให้สนองความต้องการและให้ Id เกิดความพึงพอใจ ซึ่งบางครั้งจะไม่เกิดขึ้นทันทีทันใด แต่จะรอโอกาสที่เหมาะสม (วิจิตพาณี เจริญขวัญ, 2556)

ในขณะที่คนที่อยู่ข้างบนหรือตัวละครจากใต้ดินเรียกคนเหล่านี้ว่า “ผู้อยู่เบื้องหน้า” เปรียบเสมือนภาพตัวแทนของ Superego ที่คนเหล่านี้ได้เรียนรู้ ได้มีภาษา การสื่อสาร สังคม ความคิดที่สามารถตัดสินใจได้เอง ที่ถูกหล่อหลอมจากสังคมจนกลายเป็นจิตสำนึกตามแนวคิดของฟรอยด์ที่แบ่ง Superego ออกเป็น 2 ด้าน คือ ส่วนของความรับผิดชอบชั่วดีหรือมโนธรรม (Conscience) คือความคิดเกี่ยวกับอะไรผิดอะไรถูก และอุดมคติของคน ๆ นั้น (ego-ideal) เป็นเรื่องของอะไรถูกและเหมาะสม เปรียบว่า Superego เป็นส่วนของมโนธรรม ซึ่งอาจจะลงโทษ Ego สำหรับความคิดหรือพฤติกรรมที่ไม่ดี เช่นเดียวกับ Id ที่ Superego เป็นนามธรรม

ภาพยนตร์ได้ใช้ภาพตัวแทนของคนใต้ดินและคนข้างบน แทนความหมายของจิตสำนึกในตัวบุคคล ที่จิตใต้สำนึกของคนทุกคนถูกควบคุมด้วยจิตสำนึกอยู่ หรือ Id ของทุกคนถูกกดด้วย Superego เพื่อไม่ให้แสดงความรู้สึกออกมา แสดงออกเพียงแต่สิ่งที่ดีและเหมาะสมเท่านั้น แต่ถ้าเมื่อไหร่ที่ Id เหล่านั้นของตัวบุคคลได้ฆ่าและทำลาย Superego ได้แล้ว คน ๆ นั้นจะเกิดการกระทำที่หุนหันไม่ยั้งคิด เหมือนอย่างในภาพยนตร์ที่ตัวละครจากใต้ดินเมื่อฆ่าคนที่เหมือนตนเองข้างบนได้แล้ว ก็จะขาดความคิดในเชิงศีลธรรมไปอย่างสิ้นเชิง

การใช้สัญลักษณ์ในการแทนจิตสำนึกของคนด้วยตัวละคร การอธิบาย Id เป็นเงาที่ติดตัวคนเราทุกคนอยู่ตลอดเวลา มีการกระทำเหมือนเราทุกอย่างอยู่ภายใต้ตัวของเขา เมื่อวันใดที่ Superego ไม่แข็งแรงพอ จนไม่สามารถต้านทาน Id ไปได้ ก็จะทำให้คนนั้น ๆ ไม่สามารถควบคุมอารมณ์ความรู้สึกนึกคิดที่ผิดชอบชั่วดีได้ แนวคิดเรื่องจิตวิเคราะห์นี้เป็นสิ่งที่เห็นได้ชัดว่าภาพยนตร์ต้องการนำเสนอความเป็นมนุษย์อย่างแท้จริง เมื่อมนุษย์ขาดความรู้ผิดชอบชั่วดี ก็จะทำให้การฆ่าคนตายเป็นเรื่องปกติไป รวมไปถึงความเจ็บปวดก็ไม่ทำให้รู้สึกทรมานได้ ภาพยนตร์ได้ให้ข้อเสนอบ้างในบางครั้งมาตรการที่ฆ่าผู้คนได้อย่างเลือดเย็นนั้น อาจเป็นเพราะว่าเขาใช้ Id โดยสิ้นเชิง

อภิปรายผล

ภาพยนตร์เรื่อง Us ได้พยายามสร้างชุดความคิดขึ้น 2 ชุดโดยสื่อสารในลักษณะของเล่าเรื่องแบบคู่ขนานกันไป โดยในเส้นเรื่องแรกได้เปรียบเทียบกับเรื่องกับการ “ครองอำนาจนำ” ภาพยนตร์ได้เสนอภาพตัวแทนของอำนาจที่ครอบงำความคิด ความเชื่อ ทศนคติของบุคคล ๆ หนึ่งไปอย่างสิ้นเชิง โดยการครองอำนาจนำเหล่านั้นไม่ได้เกิดขึ้นโดยตรงจากรัฐไปสู่ตัวบุคคล แต่เกิดขึ้นจากการที่รัฐส่งต่ออำนาจเหล่านั้นไปที่ตัวบุคคลเรียบร้อยแล้วและพยายามครอบงำจิตวิญญาณของตัวบุคคลไปอย่างสิ้นเชิง แต่เมื่อจิตวิญญาณของตัวบุคคลเหล่านั้นพยายามลุกขึ้นมาต่อต้านและต่อสู้กับอำนาจรัฐเหล่านั้น ความเป็นตัวตนของบุคคลก็กลับทำลายจิตวิญญาณของตัวเองไปเสียเอง การทำลายจิตวิญญาณของคนเหล่านั้นรัฐไม่ได้เป็นผู้กระทำเอง หากแต่ให้ตัวของบุคคลทำลายจิตวิญญาณของตัวเองเสียเอง เช่นเดียวกับงานเขียนของ วัชรพล พุทธรักษา (2557) ได้กล่าวถึงนิยามที่ กวิน วิลเลียมส์ (Gwyn Williams) เสนอไว้ว่า การครองอำนาจนำเป็นสภาวะทางสังคม/การเมือง ที่เป็นโมเมนตัมของการผนวกรวมปรัชญาและการปฏิบัติ (Philosophy and practice) เข้าเป็นหนึ่งเดียว เป็นภาวะที่วิถีชีวิตถูกครอบงำและความคิดเรื่องความเป็นจริง (Concept of reality) ถูกทำให้เป็นหนึ่งเดียว และแพร่กระจายไปทั่วสังคมในทุกสถาบันในสังคม ผ่านทางรสนิยม ศีลธรรม ขนบธรรมเนียม ศาสนา และหลักการทางการเมืองในทุกระดับของความสัมพันธ์ทางสังคม

ในอีกชุดความคิดในภาพยนตร์เรื่องนี้ คือการกล่าวถึงจิตสำนึกของมนุษย์ที่ถูกควบคุมอยู่ได้โดย Superego แต่ถ้าจิตสำนึกของบุคคลนั้น ๆ ไม่แข็งแรงพอ ก็สามารถถูกกำจัดได้จิตใต้สำนึกหรือ Id เหล่านั้นก็จะมายึดครองร่างกายของเรา และทำให้ตัวเรามีสัญชาตญาณเหมือนกับสัตว์ขาดกระบวนการคิด ศีลธรรม หรือความผิดชอบชั่วดี สอดคล้องกับงานของ วิจิตพานิ เจริญขวัญ (2556) กล่าวว่า ความสมดุลของพลังงานจะเกี่ยวข้องกับลักษณะของบุคลิกภาพที่เกิดขึ้น ถ้า id มี พลังงานมาก ๆ คน ๆ นั้นจะเกิดการกระทำที่หุนหันไม่ยั้งคิด ในคนที่มีความศีลธรรมมาก ๆ จะมี superego เข้มแข็ง ในคนที่ปรับตัวดีจะมี ego ที่เข้มแข็งที่ตีพลังงานที่มากพอที่จะตรวจสอบทั้ง superego และ id และยังมีส่วนพอที่จะใช้ประโยชน์ในการทำสิ่งต่าง ๆ ได้อีกด้วย ดังนั้นในภาพยนตร์จึงใช้ภาพตัวแทนการเปรียบเทียบ “เงา” กับ “ผู้อยู่เบื้องหน้า” เหมือนดังภาพ 4 ที่เงาคือจิตใต้สำนึกที่อยู่ใต้น้ำไม่สามารถมองเห็นได้ และผู้อยู่เบื้องหน้าคือจิตสำนึกที่ควบคุมจิตใต้สำนึกให้อยู่ไว้ โดยจิตใต้สำนึกและจิตสำนึกเชื่อมกันโดยจิตทั้งสำนึกที่ในภาพยนตร์ให้การเชื่อมคือสถานที่ในสวนสนุกเป็นสะพานเชื่อมจิตเหล่านั้น และการลุกขึ้นมาของเงาคือการที่มนุษย์ทุกคนสามารถถูก Id

ดูโจมตีเมื่อไหร่ก็ได้อยู่ที่ว่า Superego ของใครคนนั้นจะสามารถรับมือกับ Id และกดให้ Id เหล่านั้นอยู่ภายใต้การควบคุมของเราได้นั่นเอง

แม้ว่าชุดความคิดทั้งสองนี้จะแตกต่างกันอย่างสิ้นเชิงแต่การเล่าเรื่องในภาพยนตร์ได้ผสมผสานชุดความคิดทั้งสองเข้าด้วยกันในเส้นเรื่องเดียวกัน หากแต่การตีความผ่านแนวคิดทั้งสองนั้นได้แยกออกจากกันอย่างชัดเจน เป็นเพราะความสามารถในการเล่าเรื่องผู้กำกับเอง นอกจากนี้ยังรวมไปถึงการที่แนวคิดทั้งสองนั้นมองสังคมไปในคนละทิศทาง จึงทำให้เกิดกระบวนการที่หลากหลายแต่ถ่ายทอดผ่านภาพยนตร์เรื่องเดียวกัน

ข้อเสนอแนะ

อนาคตควรมีการวิเคราะห์ วิพากษ์ภาพยนตร์ในแง่มุมสังคมวิทยา สื่อภาพยนตร์ที่เปรียบเสมือนกระบอกเสียงในการเรียกร้องสิทธิต่าง ๆ ในสังคมนั้น ๆ จึงเป็นเรื่องที่น่าสนใจและท้าทายในการหยิบยกภาพยนตร์ที่พูดถึงเรื่องราวของสังคมผ่านแง่มุมของแนวคิดทฤษฎีในแวดวงวิชาการ เพื่อเป็นองค์ความรู้ให้ผู้ที่สนใจศึกษาภาพยนตร์ในเรื่องนั้น ๆ ได้นำไปศึกษาเพิ่มเติมหรือต่อยอดการศึกษาขึ้นนั้น ๆ ในแวดวงวิชาการประเภทอื่น

การศึกษานี้หันมาใช้แนวคิดทั้งหมดที่วิเคราะห์ได้จากภาพยนตร์เรื่องดังกล่าว หากเป็นเพียงแง่มุมหนึ่งที่ผู้เขียนค้นพบจากภาพยนตร์เรื่องดังกล่าวเท่านั้น ในงานศึกษาภาพยนตร์เรื่อง Us ในอนาคตสามารถหยิบยกแง่มุมที่ผู้สนใจพบเจอในภาพยนตร์ดังกล่าวมาวิเคราะห์วิพากษ์ได้อีกหลากหลายแง่มุม ขึ้นอยู่กับความเชี่ยวชาญและความถนัดของบุคคลนั้น ๆ เพื่อเป็นประโยชน์แก่ผู้สนใจจะศึกษาเรื่องราวของภาพยนตร์ในอนาคต

บรรณานุกรม

วิจิตพาณี เจริญขวัญ. (2556). *ระบบและทฤษฎีทางจิตวิทยา*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
วัชรพล พุทธิรักษา. (2557). *บทสำรวจความคิดทางการเมืองของ อันติโนโอ กรัมสกี*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์สมมติ.

รูปภาพ

<https://www.imdb.com/title/tt6857112/>

<https://www.imdb.com/title/tt6857112/mediaviewer/rm1005937408/>

<https://www.imdb.com/title/tt6857112/mediaviewer/rm1521392641/>

<https://www.imdb.com/title/tt6857112/mediaviewer/rm854942464/>